

Sumario | nº46 – Abril 2025

EDIUS

Nova edición do programa Ícarus, con premios para teses de doutoramento de todas as áreas



OPINIÓN

Rutinas saudables e auto coidado no doutoramento



EDIUS

NOVAS

O consentimento nas investigacións



EDIUS

NOVAS

Teses defendidas en Galego



EDIUS

NOVAS

Convocadas as axudas económicas e de asesoramento para a redacción de teses en galego



O Galego nas teses



ENTREVISTA

Juan José Igartua, Profesor da Universidade de Salamanca, imparte “Introdución á análise da mediación, moderación e mediación moderada coa macro PROCESS para SPSS”



«PROCESS facilita unha mellor comprensión dos fenómenos estudados e mellora a calidade da investigación»



EDIUS

NOVAS

O 8 de setembro dará comezo o curso 2025/2026 na Universidade



EDIUS

NOVAS

A USC atópase entre as mellores universidades do mundo en 21 temáticas, segundo o ranking QS



3MT

O prazo para enviar vídeos ao concurso ‘Teses en tres minutos’ estará aberto todo abril



EDIUS

NOVAS

Un investigador do IGFAE, única persoa en Galicia que recibe este ano a bolsa posdoutoral Junior Leader da Fundación “la Caixa”



**EDIUS** **NOVAS**

## O galego nas teses

### FAQ's sobre a linguaxe da tese

Aínda que a norma xeral especifica que as teses redactaranse en galego ou castelán, existen algunhas excepcións. Ademais, en atención aos vínculos lingüísticos e históricos existentes entre o galego e o portugués, a tese tamén poderá estar redactada en lingua portuguesa. Coa autorización pertinente da túa CAPD, a tese tamén poderá ser escrita e defendida noutras linguas habituais para a comunicación científica no teu campo de coñecemento. Nestes casos deberás incluír un resumo en galego non inferior a 3.000 palabras na propia tese.

**É abrogatorio incluír o resumo en galego se a miña tese está escrita en castelán?**

*Non. É obrigatorio só no caso de que estea escrita noutro idioma diferente ao galego ou o castelán.*

**O resumo en galego pode ir ao final do documento da tese?**

*Os resumos deben ir ao principio. Os resumos estendidos tamén deben ir ao comezo da tese. Non ten sentido levalos aos anexos nin poñer dous resumos en galego (un breve e outro máis longo), como ocorre nalgúns casos.*

**Canto ocupan 3.000 palabras?**

*Non hai regra fixa porque depende do tamaño da letra, do tipo ou familia de letra ou do entreliñado, pero nun documento Word habitual, por exemplo, podemos calcular que ocupa unhas cinco ou seis páxinas.*

**Nunha tese por compendio de artigos tamén debe ir o resumo en galego?**

*Se a tese non está escrita nin en galego nin en castelán, si.*

**Nunha tese en inglés que inclúa un abstract dunha páxina, é preciso tamén o resumo en galego?**

*Si, son documentos diferentes. Podes poñer resumo breve en inglés ou noutras linguas, pero as teses deben incluír un resumo estendido en galego.*

[↩ Ir ao sumario](#)

EDIUS NOVAS

## Convocadas as axudas económicas e de asesoramento para a redacción de teses en lingua galega

A Vicerreitoría de Transformación Dixital e Innovación da USC, a través do Servizo de Normalización Lingüística, convoca un ano máis as axudas para a realización de teses de doutoramento en galego. Esta convocatoria realízase co fin de promover o uso da lingua galega ligada á calidade formal na redacción, elaboración e defensa das teses. Estas axudas teñen un compoñente económico e outro de apoio do Servizo de Normalización Lingüística.

Poden acceder a estas axudas os/as estudantes de Programas de Doutoramento da USC que realicen en galego a redacción e defensa da tese de doutoramento no curso académico 2024/2025 até o 30 de setembro deste ano 2025. Quedan exceptuados desta axuda os estudantes dos Programa de Doutoramento cuxas liñas de investigación estean vencelladas á Área de Filoloxía Galega e Portuguesa por entender que, dada a natureza dos seus estudos e o seu compromiso lingüístico, non é necesario incentivar a produción de teses en galego no seu caso.

O importe máximo global do conxunto das axudas será de 4.000 euros para este curso académico, que se repartirán entre os solicitantes que cumpran os requisitos establecidos, cun importe máximo de axuda a cada solicitude de 400 euros. No caso de presentarse máis de 10 solicitudes, farase un repartimento proporcional ao número de solicitantes.

As solicitudes presentaranse até o 30 de setembro de 2025, a través do rexistro electrónico da sede electrónica da USC, sempre con posterioridade á lectura e defensa da tese. O formulario de solicitude pode descargarse premendo [neste ligazón](#). O acceso farase a través [desta outra ligazón](#).

Para todo o estudiantado dos programas de doutoramento interesado en redactar e defender a súa tese de doutoramento en lingua galega, a Universidade ofrece apoio lingüístico e informativo que se concreta nun servizo de consulta lingüística e terminolóxica e no asesoramento á corrección da tese.

**Formulario  
de solicitude**

 [Ir ao sumario](#)

**EDIUS** **NOVAS**

## Teses defendidas en Galego

Artes e Humanidades é onde se escriben e defenden máis teses no noso idioma

O número de teses totais escritas e defendidas en Galego dende a implantación dos programas de doutoramento regulados polo RD 99/2011 na Universidade de Santiago de Compostela foron 213.

Observando as táboas dos último 5 cursos académicos, apreciase que o curso con maior número de teses defendidas en galego, foi o curso académico 2021/22. Por áreas, sen dúbida Artes e Humanidades é onde se escriben e defenden máis teses en lingua galega, superando o 21% do total, seguida de Ciencias Sociais e Xurídicas (15,5% do total).

Para fomentar uso da lingua galega dende o servizo de normalización lingüística realizase unha convocatoria anual, recollida neste boletín. E para fomentar a investigación científica en galego de calidade, na convocatoria de premio extraordinario de doutoramento reconécense como mérito as teses en galego.

Año académico	Teses	En Galego	Áreas	Total	En Galego
2019/2020	261	23	Artes e Humanidades	399	85
2020/2021	328	24	Ciencias	499	19
2021/2022	361	41	Ciencias da Saúde	849	25
2022/2023	336	32	Ciencias sociais e Xurídicas	475	74
2023/2024	342	30	Enxeñaría e Arquitectura	229	10
<b>Total xeral</b>				<b>2.451</b>	<b>213</b>

[↩ Ir ao sumario](#)



**Carmela Martínez  
Vispo**

Responsable Programa  
Mentoría da EDIUS

## OPINIÓN

# Rutinas saudables e auto coidado no doutoramento

Durante o doutoramento, a carga de traballo pode ser intensa e desafiante. A presión por cumprir prazos, asistir a cursos de especialización, publicar artigos e avanzar no proxecto de tese pode facer que o benestar persoal pase a un segundo plano. Porén, manter un equilibrio entre o traballo de investigación e o coidado da saúde física e psicolóxica é fundamental para garantir un rendemento axeitado e unha experiencia máis positiva ao longo do tempo.

Así, incluír rutinas saudables, como manter unha alimentación equilibrada, incorporar actividade física regular (como camiñar ou practicar algún deporte) e ter unha boa hixiene do sono, contribúe a unha mellor concentración, á xestión do estrés e ao manexo dos retos académicos. Ademais, dedicar tempo a actividades sociais e de lecer non debería ser visto como unha “perda de tempo”, senón como unha parte fundamental do noso benestar persoal. Participar en eventos culturais, practicar as nosas afeccións ou simplemente desfrutar de momentos de desconexión con amigos ou familia pode contribuír a mellorar o noso estado de ánimo.

Por outra banda, compartir experiencias con outros estudantes de doutoramento, buscar espazos de conversa e manter unha rede de contacto e apoio pode ser clave. O doutoramento pode ser un proceso solitario en algunhas ocasións, pero contar cun sistema de apoio permite xestionar mellor os momentos máis complicados. É máis, o contacto con outras persoas fóra do ámbito académico permite desconectar da presión da investigación e achegar novas perspectivas que nos poden enriquecer tanto a nivel persoal como profesional.

Neste sentido, establecer unha organización do tempo eficaz, que inclúa pausas activas e espazos para o auto coidado, pode mellorar o noso rendemento académico sen comprometer o benestar persoal. A investigación non debe ser vista como unha carreira de velocidade, senón como un proceso de aprendizaxe e crecemento continuo, no que a saúde ten un papel clave. Por iso, tratar de manter hábitos saudables, dedicar tempo ás nosas amizades e familias, así como ás nosas afeccións, é unha estratexia intelixente para garantir un desenvolvemento académico e persoal saudable nesta etapa.

[↩ Ir ao sumario](#)

EDIUS NOVAS

## Nova edición do programa Ícarus, con premios para teses de doutoramento de todas as áreas de coñecemento

A Área de Valorización, Transferencia e Emprendemento da Universidade de Santiago de Compostela (AVTE) lanza unha nova edición do programa Ícarus, unha iniciativa para favorecer a aplicación social e económica do coñecemento contido nos traballos de teses de doutoramento e Traballos de Fin de Grao (TFG) e Mestrado (TFM) do estudiantado da USC.

Ícarus 25, que **estende o seu prazo de inscrición até o 21 de abril**, dirixese a membros da comunidade universitaria dos campus de Santiago e Lugo que realizasen a defensa da tese de doutoramento ou dos TFG ou TFM nos dous últimos anos académicos, que finalizasen antes do 21 de abril de 2025 e que resultasen coa cualificación mínima de aprobado.

A dinámica do programa inclúe unha sesión de formación impartida pola AVTE dirixida ás persoas finalistas, enfocada a explicar as claves necesarias para unha presentación e defensa eficaz dos seus traballos ante o xurado, que está prevista na primeira quincena de xuño, en datas que se comunicarán previamente.

Os premios concédense en cinco categorías, unha por cada grande área de coñecemento, e cada unha delas con premios diferenciados para teses de doutoramento e TFG/TFM. As teses teñen unha dotación de 1.000 euros para o primeiro premio e 500 para o segundo, mentres que nos TFG/TFM establécese un primeiro premio de 800 e un segundo de 400 euros.



**ÍCARUS<sup>25</sup>**

Unha iniciativa para dar pulo á túa tese de Doutoramento ou TFG/TFM

Prazo de inscrición do 24/03/2025 ao 21/04/2025

Un QR code with a hand icon pointing to it.

Rexistro e bases

Logos for USC, avte (Área de Valorización, Transferencia e Emprendemento), and XUNTA DE GALICIA.

[↩ Ir ao sumario](#)

EDIUS NOVAS

## Un investigador do IGFAE, única persoa en Galicia que recibe este ano a bolsa posdoutoral Junior Leader da Fundación “la Caixa”



O investigador Anxo Fariña Biasi é unha das persoas agraciadas —a única en Galicia nesta convocatoria— cunha das bolsas posdoutorais Junior Leader da Fundación “la Caixa”, o que lle permitirá desenvolver durante os próximos anos a súa carreira no Instituto Galego de Física de Altas Enerxías (**IGFAE**), centro mixto da USC e a Xunta de Galicia.

Fariña é físico teórico, e leva a cabo o seu traballo na interface entre as matemáticas e a física. Despois de doutorarse no IGFAE, realizou unha estadía posdoutoral na Universidade Jagiellonian de Cracovia (Polonia).

Posteriormente, obtivo unha bolsa da Cátedra de Investigación Junior na École Normale Supérieure - PSL de París (Francia), antes de regresar ao IGFAE grazas á convocatoria Junior Leader. Durante os próximos anos, Anxo Fariña continuará desde o IGFAE coa súa investigación.

A convocatoria Junior Leader está destinada á contratación de persoal investigador excelente de calquera nacionalidade, que desexe continuar a súa carreira en España ou Portugal en áreas das ciencias da saúde e da vida, a tecnoloxía, a física, a química, a enxeñería e as matemáticas.

[↩ Ir ao sumario](#)

ENTREVISTA



**Anxo Fariña Biasi**

## «Entender como funcionan as ondas dáanos un mellor entendemento de moitos fenómenos na natureza»

### Que supón para ti recibir esta bolsa?

Os proxectos Junior Leader son altamente competitivos e xenerosos, polo que obter un foi un gran recoñecemento á miña carreira investigadora e á miña visión de como avanzar na física e nas matemáticas. Estes proxectos “¡te dan alas!”, proporcionando os recursos e medios necesarios para que os investigadores e investigadoras novos poidamos desenvolver ideas ambiciosas e innovadoras. É unha gran motivación.

### Como vai ser o teu traballo no Instituto Galego de Física de Altas Enerxías (IGFAE) nos próximos anos?

O proxecto como tal empezou en novembro de 2024, e podo dicir que o meu traballo experimentou un gran cambio grazas á bolsa de la Caixa. Agora teño máis recursos e debo asumir máis responsabilidades, como a dirección de estudantes e a contratación de persoal para axudarme na investigación. Sinto que podo facer máis cousas. O ambiente do IGFAE tamén axuda, estémonos reunindo persoas mozas e ambiciosas. Cada unha co seu proxecto, pero é moi útil estar neste tipo de atmosfera. A xente é moi maja, e a dirección do centro ten as ideas claras sobre cara onde quere levar o instituto.

### Comprender mellor os fenómenos de ondas. Como xurdiu o interese por investigar sobre este asunto?

En xeral, gústame estudar problemas que teñan presenza en moitas áreas da física. Así, non só encontrar a solución é interesante, senón que tamén o é ver como dita solución pode ter diferentes manifestacións e aplicacións. Esta é a esencia mesma das ondas: son procesos de transporte de enerxía moi xerais, están en todas partes! Desde a luz e o son até as ondas sísmicas, as ondas do mar, ou as axitacións que sofre o espazo-tempo cando colisionan dous buratos negros. Entender, polo tanto, como funcionan as ondas dáanos un mellor entendemento de moitos fenómenos na natureza.

**Cales son as aplicacións prácticas que pode ter?**

Máis que aplicacións prácticas, a miña investigación terá aplicacións a futuro. O desenvolvemento de calquera avance tecnolóxico ou conceptual componse de moitas etapas, onde diferentes persoas empregan os resultados anteriores para avanzar. O meu proxecto sitúase na base desta cadea de desenvolvementos. O meu obxectivo é proporcionar coñecemento e métodos sólidos sobre o comportamento de ondas e outros fenómenos físicos. Estes resultados serán os alicerces sobre os que outras persoas poderán construír futuras innovacións tecnolóxicas con aplicacións en áreas como as telecomunicacións ou a medicina, entre outras.

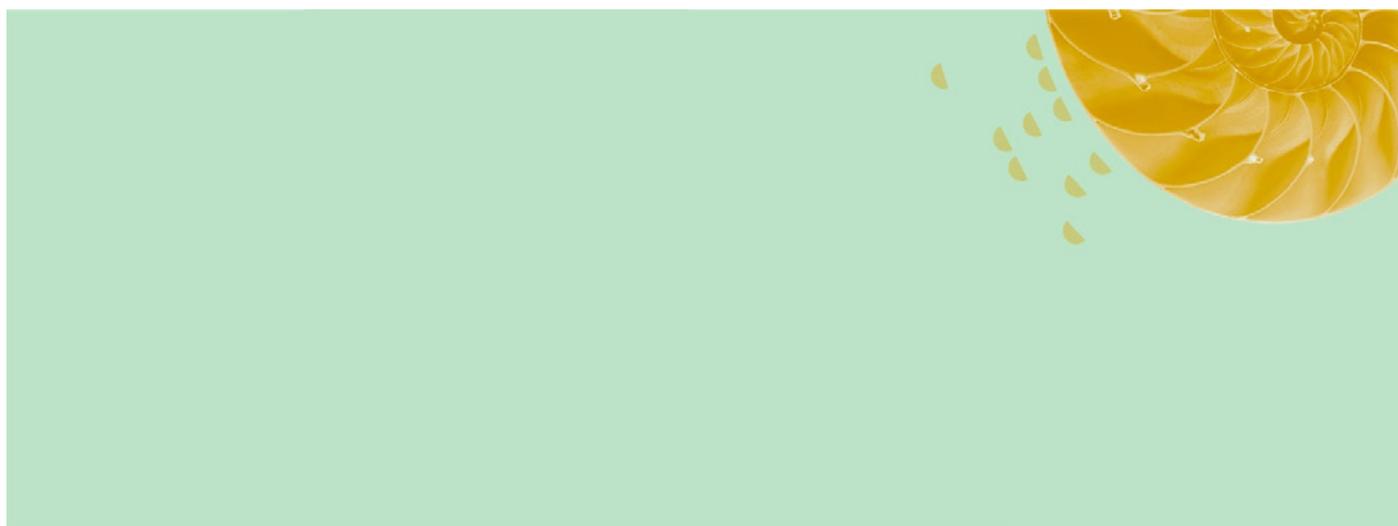
**Como é a calidade da investigación que se fai na USC?**

Paréceme que a calidade da investigación na USC é moi alta, cun forte enfoque en investigación básica e aplicada, e con grupos potentes a nivel nacional e internacional en varios campos. Centrándome no IGFAE, a investigación é de gran calidade, con liñas interesantes tanto

experimentais como teóricas e participación en varias macro colaboracións internacionais. Isto proporciona unha contorna moi atractiva para desenvolver a miña liña de investigación. Sen embargo, o que atopo máis estimulante é a cantidade de xente nova e ambiciosa que hai no centro.

**Un soño na túa carreira investigadora sería...**

Para min, os soños son ideas pouco definidas para as que non temos unha estratexia clara para alcanzalas. Por iso, en lugar de falar de soños, prefiro referirme a obxectivos ambiciosos, que son máis concretos e alcanzables. Neste sentido, un obxectivo ambicioso é conseguir un proxecto ERC nos próximos anos. É difícil, si, pero non imposible, e estase traballando para iso. Isto permitiríame consolidar a miña posición en Galicia e crear un grupo de investigación propio. A nivel de resultados científicos, a investigación é moi impredecible e chea de sorpresas. Prefiro mirar ao futuro con curiosidade sobre o que estamos por descubrir, máis que poñer un problema concreto no horizonte.



3MT®



## O prazo para enviar vídeos ao concurso ‘*Teses en tres minutos*’ estará aberto todo abril

As persoas interesadas en participar na cuarta edición do concurso poderán enviar os seus vídeos ao longo deste mes de abril. [Nesta ligazón](#) poderase cumprimentar a ficha de inscrición e subir o vídeo. A data límite será o 30 de abril. Os requisitos para participar nesta cuarta edición do 3MT son dous: estar matriculado/a nun programa de doutoramento da USC no curso 2024/2025 e non ter defendido aínda a tese.

A Escola de Doutoramento Internacional da USC convoca por cuarto ano consecutivo o ‘Three Minute Thesis’ (3MT®), un concurso de comunicación para investigadores e investigadoras predoutorais de todas as áreas do coñecemento. Iniciado pola [Universidade de Queensland en 2008](#), o 3MT cultiva as habilidades de comunicación académica, de presentación e de investigación do estudiantado. O concurso apoia a capacidade do alumnado de doutoramento para explicar eficazmente a súa investigación en tres minutos, nunha linguaxe adecuada para un público non especializado.

A selección dos vídeos finalistas estará a cargo dun comité académico conformado por membros da EDIUS e do profesorado da USC. Este comité será o encargado de elixir un máximo de 20 vídeos, 5 por cada área de coñecemento (Artes e Humanidades; Ciencias e Enxeñarías; Ciencias da Saúde; e Ciencias Sociais) que concorrerán nunha Gran Final.

A Final celebrarase o xoves **5 de xuño**, nun lugar aínda por determinar. As 20 persoas finalistas farán a presentación da súa investigación. A exposición, que se fará diante do xurado e do público, deberá respectar o tempo (3 minutos) e o guión do traballo presentado en formato vídeo. Nesta gala serán entregados os catro Premios de Excelencia de Divulgación Científica, un por cada área.

O xurado terá en conta aspectos do contido así como a capacidade comunicativa, independentemente da área de coñecemento á que se adscriban. A EDIUS premiará aos doutorandos e doutorandas gañadores dos Premios de Excelencia de Divulgación Científica cun agasallo aínda por determinar.

 [Ir ao sumario](#)

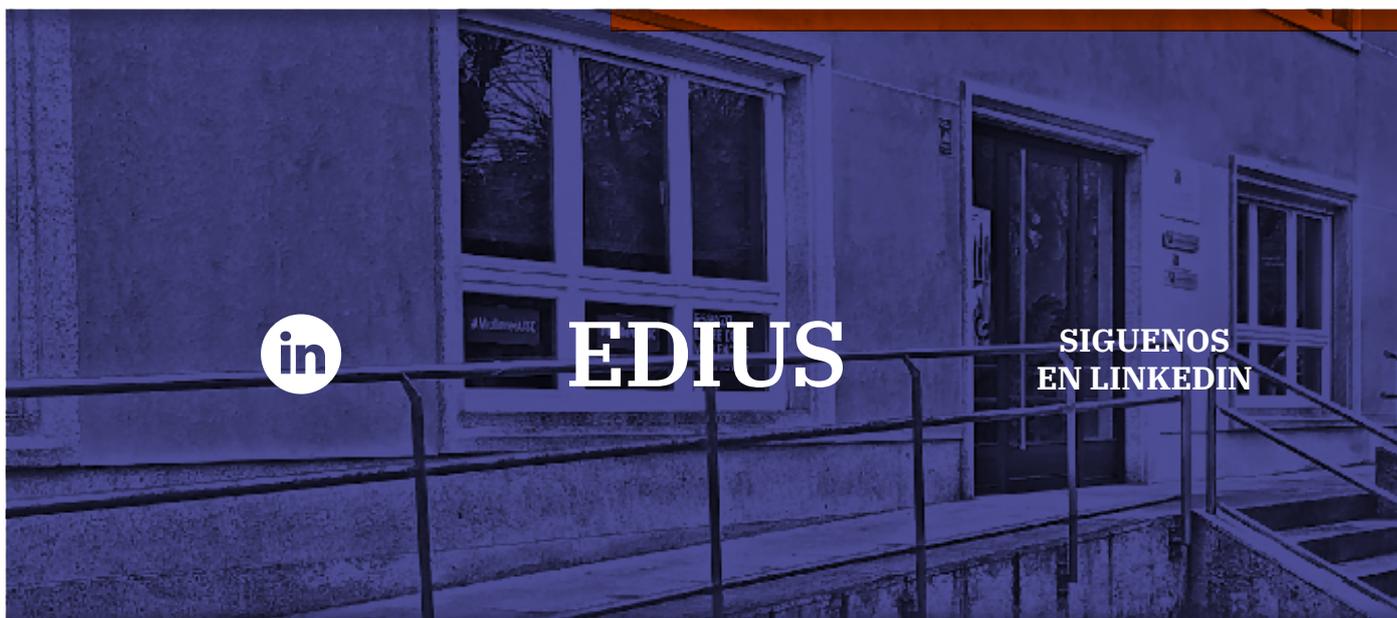
EDIUS NOVAS

## A Universidade creará un Instituto de Investigacións Lingüísticas e Literarias

A investigación nos ámbitos lingüístico e literario conta cunha traxectoria consolidada na USC.

O Consello de Goberno deu o seu visto bo á creación dun Instituto de Investigacións Lingüísticas e Literarias (iLTIUS) na USC e avanzou no seu regulamento de réxime interno. Este instituto nace co obxectivo estratéxico de abordar, desde unha perspectiva plurilingüe, o complexo contexto histórico e socio-cultural no que se desenvolveron e transmitiron as linguas e os seus textos, orais e escritos, como patrimonio que debe ser transferido á sociedade actual para que, a través do coñecemento dos valores culturais do pasado, reafirme a súa propia identidade.

A investigación nos ámbitos lingüístico e literario conta cunha traxectoria consolidada na USC. A creación deste novo instituto pretende, xa que logo, optimizar as destacadas traxectorias dos máis de 60 membros do PDI que mostraron o seu interese en vincularse a el e que constitúen un elenco de especialistas en investigación básica e aplicada á lingua e á literatura, con experiencia acreditada no estudo de distintas linguas e tradicións literarias e culturais antigas e modernas, e en actividades de transferencia á sociedade.



[↩ Ir ao sumario](#)

EDIUS NOVAS

## A USC atópase entre as mellores universidades do mundo en 21 temáticas, segundo o *ranking* QS

O [QS World University](#) sitúa a USC como unha das mellores universidades do mundo en 21 ámbitos temáticos das cinco áreas de coñecemento. Esta clasificación mundial baséase na análise comparativa de máis de 18.300 programas dunhas 1.700 universidades de 100 países. A USC continúa a súa tendencia alcista xa que cada ano vai incrementando o número de áreas nas que destaca a nivel internacional. Así, neste 2025 aparecen por vez primeira Ciencia dos Materiais e Odontoloxía, esta segunda ademais situándose entre o rango de postos 51-120 das mellores universidades do mundo.

Completan a clasificación as materias de Historia, Arqueoloxía, Lingüística e Farmacia e Farmacoloxía, que se sitúan no intervalo 151-200. Tamén en postos destacados (201-300) se atopan Linguas Modernas, Comunicación e Media, Enxeñaría Química, Lingua e Literatura Inglesa, Educación e Agricultura e Forestal. Completan este *ranking* de materias destacadas no ámbito mundial Química, Dereito, Física e

Astronomía, Matemáticas, Ciencias Ambientais, Medicina, Ciencias Biolóxicas, Economía e Econometría e Ciencias da Computación e Sistemas de Información.

### INDICADORES

QS emprega cinco métricas clave para elaborar as clasificacións por materias que resume nun total de 55. Os indicadores de reputación, que avalían o rendemento global mundial das universidades, baséanse nas respostas de máis de 240.000 empregadores/as e académicos/as ás enquisas de QS, mentres que as citas por artigo e o índice H miden, a partir dos indicadores públicos de produción científica do persoal investigador, o seu impacto e produtividade. Pola súa banda, a Rede Internacional de Investigación (IRN) reflicte a diversidade e o alcance das conexións de investigación dunha institución e a eficacia de establecer estas redes globais. En todas elas a USC alcanza índices moi elevados, destacando de maneira global os de reputación, citacións e índice H.



[↩ Ir ao sumario](#)

**EDIUS** NOVAS

## O 8 de setembro dará comezo o curso 2025/2026 na Universidade



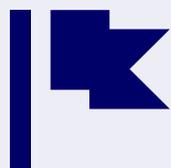
As clases do curso 2025/2026 na USC arrancarán o 8 de setembro e rematarán o 15 de maio, tal e como quedou aprobado este martes polo Consello de Goberno da USC. Terán consideración de non lectivos os períodos comprendidos entre o 20 de decembro de 2025 e o 7 de xaneiro de 2026, os días 16 e 17 de febreiro, e dende o 30 de marzo ao 3 de abril de 2026, ademais do mes de agosto.

Deste xeito, con carácter xeral, o primeiro semestre estenderase até o 19 de decembro de 2025, con apertura

de actas do 15 de decembro ao 5 de febreiro, e o segundo do 27 de xaneiro ao 15 de maio, con apertura de actas neste último até o 17 de xuño.

No que respecta aos períodos de celebración de probas finais de avaliación, cada centro fixará o calendario en función das súas circunstancias dentro do período de apertura de actas e respectando o prazo de revisión das cualificacións provisionais. Estas probas deberán realizarse unha vez rematado o período lectivo correspondente.

[↩ Ir ao sumario](#)



# Formación

## Actividades

Marzo 2025

### Becoming a Scientific Writer: Putting Why? before How?

22 de abril de 2025

Aula de formación da EDIUS, Edificio CEA, Parque de Vista Alegre

Matrícula: do 1 ao 8 de abril de 2025

Horario: 09:30h a 17:30h

### Becoming a Scientific Writer: Putting Why? before How?

23 de abril de 2025

Aula de formación da EDIUS, Edificio CEA, Parque de Vista Alegre

Matrícula: do 1 ao 8 de abril de 2025

Horario: 09:30h a 17:30h

### Doutorarse con perspectiva de xénero

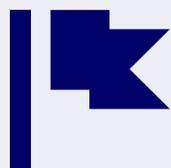
22, 23, 29 e 30 de abril de 2025

Facultade de Ciencias da Educación, seminario 1 do 2º andar do módulo c2 - Campus Vida

Matrícula: do 3 ao 10 de abril de 2025

Horario: 11:00h a 13.30h

 [Ir ao sumario](#)



# Formación

## Actividades

Marzo 2025

### Propiedade industrial e transferencia de tecnoloxía

25 de abril, 09 de maio, 16 de maio, 23 de maio e 06 de xuño 2025

Aula de formación da EDIUS, Edificio CEA, Parque de Vista Alegre

Matriculación: do 10 ao 21 de abril de 2025

Horario: de 9:30h a 11:30h

### Ferramentas dixitais de apoio para desenvolver artigos científicos

25 de abril, 8 e 9 de maio de 2025

Aula Norvet da Facultade de Veterinaria de Lugo

Matriculación: do 9 ao 21 de abril de 2025

Horario: de 16:00h a 20:00h

ENTREVISTA



**Juan José Igartua**

Profesor da Universidade  
de Salamanca

## IGARTUA: «PROCESS facilita unha mellor comprensión dos fenómenos estudados e mellora a calidade da investigación»

Profesor da Universidade de Salamanca, impartiu o pasado mes de marzo o curso “*Introdución á análise da mediación, moderación e mediación moderada coa macro PROCESS para SPSS*”. Con esta actividade, que a EDIUS organiza por segundo ano, trátase de mellorar a formación metodolóxica e facilitar o desenvolvemento de competencias relacionadas co manexo de técnicas avanzadas de análise de datos e, en particular, sobre o uso de PROCESS para efectuar a análise de mediación, moderación e mediación moderada.

### Como foi a experiencia este ano?

Este ano o curso celebrouse os días 18 e 19 de marzo de 2025, cunha duración total de 10 horas. Ao curso asistiron estudantes de doutoramento da USC, de diversos ámbitos ou disciplinas, aínda que a maioría procedían das áreas de Economía, Márketing e Psicoloxía. En total, participaron 14 persoas. É un curso de estatística avanzada, que require que as persoas asistentes teñan coñecementos previos de SPSS e de conceptos como correlación e regresión. Iso pode explicar que non se alcanzara un número maior de asistentes.

### Cal foi a resposta do alumnado asistente?

Quedei moi satisfeito polo interese, implicación e participación das persoas que asistiron ao curso. Vin que entendían a ferramenta coa que traballamos, que seguían sen problemas as explicacións e os exercicios, que resolvían con facilidade as tarefas que lles propoñía e tamén que intentaban ver como utilizar nas súas investigacións todo o visto durante o curso.

### Por que considera necesaria esta formación para as persoas doutorandas?

PROCESS é esencial para realizar investigacións en multitude de disciplinas, non só nas Ciencias Sociais (Economía, Márketing, Psicoloxía, Comunicación, Educación, Ciencia Política), senón tamén no ámbito das Ciencias da Saúde (Medicina, Enfermería, Fisioterapia). Cada vez que se proxecta unha investigación con metodoloxías baseadas na enquisa (estudos correlacionais) ou o experimento ou *cuasi-experimento*, vai ser necesario analizar os datos non só para contrastar relacións simples entre as variables, senón para descubrir tamén patróns complexos sobre mediación, moderación ou mediación moderada. Para ilustrar a súa utilidade, podemos ver a súa aplicación en investigacións en tres ámbitos distintos: enfermería, márketing e psicoloxía.

[↩ Ir ao sumario](#)

### Imos co exemplo no ámbito da enfermía...

No ámbito da Enfermería, poderíamos analizar como o *burnout* do persoal sanitario (un síndrome de esgotamento emocional, despersonalización e redución da realización persoal no traballo, que xorde como resposta ao estrés laboral crónico) inflúe na intención de cambiar de emprego, considerando o papel da satisfacción laboral como variable mediadora. Unha análise con PROCESS permitiría avaliar se o esgotamento profesional conduce a un maior desexo de cambiar de emprego debido ao seu impacto negativo na satisfacción laboral. Isto axudaría a comprender mellor os factores que levan á rotación de persoal en contornas sanitarias e a deseñar estratexias para mellorar a retención de enfermeiros.

### Outro exemplo no campo do Márketing...

Neste campo, PROCESS é unha ferramenta clave para analizar relacións de moderación. Por exemplo, poderíamos investigar se o impacto da publicidade baseada en argumentos racionais sobre a intención de compra varía en función do nivel de implicación do consumidor co produto. É dicir, analizar se a publicidade que resalta características obxectivas e beneficios do produto é máis persuasiva entre consumidores altamente implicados, mentres que en aqueles con baixa implicación o seu efecto é menor ou incluso inexistente. Este tipo de análises permitiría optimizar estratexias publicitarias segmentadas, axustando o tipo de mensaxe segundo o grao de interese do público obxectivo.

### E en Psicoloxía?

En Psicoloxía, unha análise de mediación moderada podería utilizarse para investigar como o estrés afecta no rendemento académico, considerando a calidade do sono como unha variable mediadora. Neste caso, a hipótese sería que o estrés afecta á calidade do sono, e que, á súa vez, a mala calidade do sono diminúe o rendemento académico. Sen embargo, este modelo de mediación podería depender do nivel de resiliencia do estudante, actuando como unha variable moderadora. É dicir, con PROCESS podería avaliarse se a relación entre o estrés e o rendemento académico se ve afectada pola calidade do sono, pero só en estudantes con baixa resiliencia. Isto suxeriría que os estudantes con alta resiliencia poderían ser menos vulnerables aos efectos negativos do estrés no seu rendemento, xa que a súa capacidade para afrontar o estrés lles permitiría manter un sono de mellor calidade, o que, á vez, podería protexer o seu desempeño académico. Este tipo de análises proporciona unha comprensión máis profunda de como as diferentes características individuais (como a resiliencia) poden moderar os efectos de factores estresantes sobre variables clave como

o rendemento académico. Estes exemplos mostran como PROCESS permite descubrir patróns complexos nos datos, aportando información valiosa para a toma de decisións en diferentes áreas do coñecemento.

### Podería explicar de forma sinxela que son as técnicas de análise de mediación, moderación e mediación moderada?

Imaxina que estamos tratando de entender como o estrés afecta no rendemento académico dos estudantes. No caso da **mediación**, o estrés podería ser como un condutor que te leva por unha autoestrada cara ao teu destino, que é o rendemento académico. Sen embargo, no medio do camiño, hai unha peaxe que, neste caso, sería a calidade do sono. O estrés pode afectar á calidade do sono dos estudantes, e logo, a mala calidade do sono é a que realmente termina impactando no seu rendemento académico. Así que, neste exemplo, a calidade do sono actúa como unha "ponte" entre o estrés e o rendemento, o que significa que o estrés afecta o rendemento a través do seu impacto no sono. Por outro lado, a **moderación** é como o volume da música nunha festa. Supoñamos que a música é unha publicidade emocional e as persoas na festa teñen diferentes niveis de extraversión. Se unha persoa é moi extravertida, é probable que a música a faga bailar máis, mentres que se a persoa é introvertida, a música pode non ter tanto impacto. Neste caso, a extraversión das persoas modera o impacto da música, é dicir, cambia como a música afecta ao seu comportamento. De forma similar, en *marketing*, a personalidade dun consumidor pode moderar como a publicidade inflúe na súa decisión de compra. Finalmente, a **mediación moderada** é como unha combinación das dúas anteriores. Imaxina que o estrés é como o vento que empuxa un barco e o rendemento académico é o destino

ao que queremos chegar. A calidade do sono é como a vela que fai avanzar o barco (mediación). Pero, a resiliencia de cada estudante actúa como o temón que controla a dirección do barco. Se un estudante ten alta resiliencia, poderá controlar mellor o temón e resistir o vento (estrés), o que lle permitirá chegar ao destino (bo rendemento) con menos problemas. Se o estudante non ten tanta resiliencia, o vento (estrés) afectará máis, e o rendemento académico será peor. Neste caso, a resiliencia modera como o estrés impacta o rendemento, pero faino a través da vela (a calidade do sono), que é o mediador. En resumo, na mediación algo actúa como un intermediario entre dúas variables, na moderación algo cambia o impacto dunha variable sobre outra, e a mediación moderada é cando algo actúa como intermediario, pero o seu efecto depende dunha terceira variable que o modifica.

### Como mellora a macro PROCESS o SPSS á hora de proporcionar análises estatísticas avanzadas?

#### A macro PROCESS foi creada por Andrew F.

Hayes hai máis de 12 anos, especificamente para o seu uso en SPSS (e tamén para os programas SAS e R). O seu obxectivo principal foi proporcionar unha ferramenta sinxela e accesible para realizar análises avanzadas de mediación, moderación e mediación moderada. Antes da creación de PROCESS, estas análises requirían escribir sintaxes complexas e procedementos estatísticos avanzados que non sempre eran fáciles de manexar, especialmente para investigadores/as que non estaban familiarizados coa programación. Con PROCESS, os usuarios poden executar análises complexas de mediación, moderación e mediación moderada con só uns poucos clics, o que o converte nunha ferramenta moi poderosa para enfrontar problemas de investigación. Desta forma, PROCESS fai sinxelo o que antes parecía complicado, eliminando a necesidade de escribir longas liñas de código ou de recorrer a ferramentas complicadas para

obter os resultados desexados. En 2021, tiven o privilexio de escribir xunto con Andrew F. Hayes o artigo titulado ***“Mediation, moderation, and conditional process analysis: concepts, computations, and some common confusions”***, que foi publicado para axudar aos investigadores e investigadoras a comprender mellor os conceptos e as aplicacións destas análises. Neste artigo, explicamos de maneira detallada como usar PROCESS e abordamos algunhas das confusións máis comúns en torno a estes modelos. Por outro lado, tamén preparei un **curso en YouTube** onde explico estes mesmos conceptos de forma sinxela e práctica, ideal para quen desexe ter unha primeira toma de contacto con PROCESS.

### **É apta para usuarios de todos os niveis de experiencia?**

PROCESS é unha ferramenta moi valiosa, versátil e accesible, pero require de certos coñecementos previos para o seu uso efectivo. En particular, é recomendable ter unha base no manexo de SPSS e de dous conceptos fundamentais en análise estatística: correlación e regresión, xa que PROCESS baséase na idea da regresión. Os usuarios deben estar familiarizados con como funcionan estas técnicas, xa que PROCESS as utiliza para realizar análises de mediación, moderación e mediación moderada.

### **Como é o perfil de persoas que asiste a este curso?**

Polo xeral, os estudantes adoitan ter completado previamente cursos de estatística con SPSS, o que lles permite seguir con facilidade os contidos relacionados con PROCESS. Esta formación previa proporciónalles unha comprensión suficiente dos conceptos estatísticos básicos, o que lles permite comprender e aplicar correctamente as análises avanzadas que ofrece PROCESS. Aínda que PROCESS é apto para unha ampla gama de usuarios, para aproveitar ao máximo a ferramenta, é importante ter coñecementos previos de SPSS e dos principios básicos de análise estatística.

### **Que outras vantaxes cabería destacar desta ferramenta?**

Destaca pola facilidade de uso, xa que permite realizar análises complexas como mediación, moderación e mediación moderada sen necesidade de escribir liñas de códigos ou sintaxes complexas. Ademais, pódese utilizar con SPSS, pero tamén con SAS e R (R Studio), o que o fai accesible para diferentes plataformas. Tamén permite personalizar as análises e ofrece ao usuario moitas posibilidades de personalizar modelos, en función dos problemas de investigación que teña que afrontar unha persoa.

### **É aplicable á investigación en calquera área de coñecemento?**

Si, PROCESS é aplicable á investigación en diversas áreas de coñecemento e é especialmente útil en estudos que empregan metodoloxías correlacionais (como enquisas) ou experimentais. A súa capacidade para analizar relacións complexas faino valioso en disciplinas como Psicoloxía, Educación,

Ciencias Sociais, *Marketing*, Comunicación, Ciencias da Saúde (Medicina, Enfermería, Fisioterapia), e Ciencias Políticas, entre outras.

### **Até que punto este tipo de ferramentas e extensións facilitan a tarefa investigadora?**

As ferramentas como PROCESS facilitan enormemente a tarefa investigadora en estudos con metodoloxías cuantitativas, onde é necesario analizar patróns de relacións complexas entre variables. Nestas investigacións, non se trata só de explorar unha simple correlación ou a influencia dunha variable sobre outra, senón de entender como múltiples variables interactúan entre si de maneira máis profunda. PROCESS permite internarse na análise multivariada, ofrecendo modelos de mediación, moderación e mediación moderada que revelan relacións máis complexas, como os efectos indirectos (mediación) ou os efectos condicionais (moderación). Isto proporciona unha visión máis completa e precisa, o que facilita unha mellor comprensión dos fenómenos estudados e mellora a calidade da investigación.

### **Son vantaxes cuantitativas -en canto a tempo investido- ou tamén cualitativas, atendendo ao froito das investigacións?**

PROCESS ofrece tanto vantaxes cuantitativas como cualitativas. En termos cuantitativos, facilita a análise de relacións complexas entre variables de maneira accesible e eficiente, o que aforra tempo e recursos. Desde un punto de vista cualitativo, os métodos innovadores son clave para o avance de calquera disciplina. Un exemplo destacado é o de Ramón y Cajal. Grazas a unha nova técnica de tinguidura que desenvolveu, puido observar as neuronas cunha claridade e detalle sen precedentes, o que lle permitiu comprender con maior precisión o sistema nervioso. Esta innovación foi fundamental para a formulación da súa teoría da independencia celular das neuronas, o que transformou a neurociencia. Salvando as distancias, PROCESS constitúe unha ferramenta analítica que permite explorar e entender as relacións complexas entre variables. PROCESS permite aos investigadores desvelar patróns e relacións entre variables que, doutro xeito, serían moi difíciles de analizar de forma efectiva. En investigacións que buscan comprender fenómenos sociais, psicolóxicos, ou de calquera outra área do coñecemento, as relacións entre as variables son raramente simples. As influencias mutuas, as mediacións e as interaccións entre factores poden ser complicadas e multidimensionais. PROCESS proporciona unha plataforma para analizar de forma avanzada fenómenos como os de mediación, moderación e mediación moderada. A análise que facilita PROCESS non só mellora a calidade da investigación, senón que tamén contribúe a unha comprensión máis profunda dos fenómenos estudados. En lugar de ofrecer respostas sinxelas, PROCESS abre a porta a modelos teóricos máis complexos e matizados, permitindo aos investigadores ofrecer explicacións máis robustas e detalladas dos fenómenos que investigan.

## O consentimento nas investigacións



As investigacións nas que existe intervención con seres humanos, se pretenden unha obtención de mostras ou conseguir datos persoais deben:

- Ser autorizadas polo comité de ética
- Obterse o consentimento das persoas que participan na investigación
- Informar ás persoas que participan dos seus dereitos en materia de protección de datos e da posibilidade de revocar o seu consentimento en calquera momento

### EN QUE CONSISTE O CONSENTIMENTO?

É o procedemento mediante o cal se garante que o suxeito ten expresado voluntariamente a súa intención de participar nun estudo ou nunha investigación, despois de ter comprendido a información que se lle aporta acerca dos obxectivos da mesma, os beneficios, as molestias, os posibles riscos e alternativas, os dereitos e as responsabilidades.

O consentimento debe ser explícito, libre e voluntario. Non son consentimentos válidos os obtidos das persoas con mal estado de saúde, de grupos vulnerables e nos casos de dependencia funcional ou xerárquica.

Recoméndase que o consentimento non sexa para un proxecto concreto de investigación, senón que para unha ampla área de investigación

### CAL É A FINALIDADE DO CONSENTIMENTO?

Permite respectar a liberdade das persoas para decidir sobre aquelas cuestións que se expoñen durante unha investigación, e asumir a súas propias responsabilidades na toma de decisións.

### CANDO DEBE OBTERSE O CONSENTIMENTO DOS SUXEITOS QUE PARTICIPAN NA INVESTIGACIÓN E ARQUIVARSE?

Cando exista intervención con seres humanos, obtención de mostras ou se traballe con datos persoais. É especialmente relevante cando se traballe con datos que revelen a orixe étnica ou racial, as opinións políticas, conviccións relixiosas ou filosóficas, afiliación sindical, datos xenéticos, datos biométricos, datos relativos á saúde, á vida sexual ou ás orientacións sexuais dunha persoa física.

### ONDE PODE OBTERSE INFORMACIÓN ADICIONAL?

A USC ten unha web dedicada á protección de datos e outra sobre boas prácticas en investigación onde se pode obter información adicional e modelos:

- [Protección de datos](#)
- [Boas prácticas en investigación](#)

As normativas que regulan estes aspectos son, entre outras:

- Regulamento Europeo de Protección de Datos e Lei Orgánica 3/2018, do 5 de decembro, de Protección de Datos Persoais e Garantía dos Dereitos Dixitais.

- Lei 14/2007, do 3 de xullo, de Investigación Biomédica.
- Regulamento do Comité de Ética na Investigación da Universidade de Santiago de Compostela, aprobado no Consello de Goberno do día 29 de xuño de 2023.

### QUE EFECTOS PODE TE O INCUMPRIMENTO DESTES ASPECTOS?

Dado que se trata de cumprimento da lexislación vixente, esíxese en todas as Universidades e Organismos Públicos de Investigación (OPIs).

As teses de doutoramento que impliquen investigacións con intervención con seres humanos, obtención de mostras ou datos persoais e que non teñan informe favorable do Comité de Ética ou non teñan o consentimento dos suxeitos que participaron no estudo non poderán ser autorizadas nin defendidas na USC. Os incumprimentos en materia de protección de datos –entre eles a obriga de obter o consentimento ou informar sobre os dereitos nesta materia– tamén poden xerar importantes sancións pola Axencia Española de Protección de datos.

A maior abastanza das revistas científicas onde se pretendan publicar as investigacións que impliquen este tipo de estudos requiren do informe dun comité de ética que certifique que se cumpren estes requisitos.



# Teses

Marzo 2025

*La capacitación financiera de las personas y su relación con la vulnerabilidad financiera: Análisis de los hogares y pequeñas empresas en España*

**MARCOS ÁLVAREZ ESPIÑO**

**Director/es:** Sara Fernández López,  
Lucía Rey Ares

**PD:** Economía e Empresa

**Data:** 05/03/2025 - Presencial

## Resumo:

La complejidad del entorno económico ha incrementado la vulnerabilidad financiera de hogares y pequeñas empresas. Para combatirla, las autoridades han buscado mejorar la capacitación o alfabetización financiera. Esta investigación pretende determinar como la capacitación financiera y sus dimensiones (conocimientos, comportamientos y actitudes) se relacionan con la vulnerabilidad financiera de los hogares y las restricciones financieras de las pequeñas empresas. Empleando los datos de la Encuesta de Competencias Financieras (ediciones para 2016-2017 y 2021-2022) y de la Encuesta de Competencias Financieras en las Pequeñas Empresas (edición para 2021), se encuentra una relación negativa entre capacitación y vulnerabilidad / restricciones financieras. Ahora bien, los conocimientos apenas determinan la relación.

*A entoação no contacto linguístico entre o mirandês e o português*

**GUEDES DE OLIVEIRA, PEDRO MIGUEL**

**Director/es:** Elisa Fernandez Rey, Joao  
Manuel Pires Da Silva Almeida Veloso

**PD:** Lingüística

**Data:** 06/03/2025 - Presencial

## Resumo:

O estudo da língua mirandesa remonta aos finais do século XIX com o trabalho de J. L. Vasconcellos, O Dialeto Mirandez. A partir daí, foram feitos vários estudos sobre o mirandês, considerando-o umas vezes como dialeto e outras como falar por se tratar de uma língua que não pertence à família linguística do galego-português. Sendo uma língua de tradição oral, em 1999 criou-se a primeira convenção ortográfica de forma a unificar e sistematizar a ortografia mirandesa. Embora sejam bastantes os estudos sobre o mirandês, estes têm privilegiado o estudo do léxico. Relativamente à fonologia da língua mirandesa, Vasconcellos, em 1900, apresenta uma informação panorâmica sobre a língua, nomeadamente, sobre a fonética e alguns processos fonológicos. Os estudos sobre a fonologia prosódica e entoacional do mirandês são relativamente escassos. Apenas recentemente se começou a observar os padrões entoacionais do mirandês, recorrendo à análise fonética da frequência fundamental.

[↩ Ir ao sumario](#)

## Teses defendidas en marzo

*Influencia de los conocimientos, creencias, actitudes y barreras en la vacunación COVID-19: un estudio en población general y grupos de interés*

**ÁNGELA PRIETO CAMPO**

**Director/es:** Adolfo Figueiras Guzman, Maruxa Zapata Cachafeiro

**PD:** Epidemioloxía e Saúde Pública

**Data:** 06/03/2025 - Presencial

*Síndrome de repetición de celos bovino: incidencia, etiología y tratamiento*

**SOFÍA LARA VILLAR FERNÁNDEZ**

**Director/es:** Luís Ángel Quintela Arias, Carlos Carmelo Pérez Marín

**PD:** Medicina e Sanidade Veterinaria

**Data:** 07/03/2025 - Presencial

### Resumo:

La vacunación es una de las medidas más efectivas en Salud Pública. En 2019, la OMS declaró la reticencia a la vacunación como una de las diez amenazas para la salud pública mundial. Este fenómeno es especialmente preocupante en el caso de la vacunación en los adultos, población en la cual los programas de inmunización gozan de menos éxito que en la población infantil. Esta tesis se enfoca en explorar los conocimientos, creencias, actitudes y barreras relacionados con la reticencia y rechazo hacia la vacunación COVID-19, en población general, profesionales sanitarios y estudiantes universitarios. Para ello, se ha utilizado una adaptación al modelo CAP (conocimientos-actitudes-prácticas). Los resultados encontrados proporcionan una base sólida para el diseño de futuras intervenciones para aumentar la cobertura vacunal.

### Resumo:

El síndrome de repetición de celos supone una importante problemática reproductiva en las granjas de vacuno lechero a nivel mundial, generando notables pérdidas económicas y aumentando el riesgo de sacrificio de los animales. Teniendo en cuenta el peso que la eficiencia reproductiva tiene en el sector de la producción láctea, debido a que está ligada a la productividad y a la viabilidad económica de las explotaciones, mejorar la detección y el control de este síndrome resulta de gran interés. Además, el elevado número de causas y factores de riesgo implicados en su desarrollo dificultan su diagnóstico y tratamiento, y las herramientas terapéuticas de las que se dispone para combatirlo son limitadas. Por todo ello, en esta tesis se han realizado tres experimentos en granjas de producción lechera localizadas en el norte de España con el objetivo de caracterizar dicho síndrome.

 [Ir ao sumario](#)

## Teses defendidas en marzo

*Diseño y evaluación de una estrategia de aprendizaje mediante simulación avanzada en el manejo del síndrome coronario agudo con elevación del segmento ST en alumnos de enfermería*

**PABLO SOUTO SANMARTÍN**

**Director/es:** Jose Antonio Iglesias Vázquez

**PD:** Investigación Clínica en Medicina

**Data:** 10/03/2025 - Presencial

*Unravelling the Pathogenesis of Celia's Encephalopathy (PELD): The Role of Seipin in Neurodegeneration, Lipodystrophy, and other Tissue Damage in a Humanized Murine Model*

**EVA MARÍA NÓVOA DEAÑO**

**Director/es:** Rubén Nogueiras Pozo, Carlos Diéguez González

**PD:** Endocrinoloxía

**Data:** 12/03/2025 - Presencial

### Resumo:

El objetivo principal de la tesis es conocer la estrategia óptima para el correcto aprendizaje del manejo del SCA por parte de los alumnos de grado en Enfermería. Se plantea un Ensayo Clínico del manejo de un caso clínico de síndrome coronario agudo con elevación del segmento ST (SCACEST) desarrollado dentro de los laboratorios que forman parte de la asignatura Enfermería Clínica II, correspondiente al tercer curso de grado en Enfermería de la USC. El equipo asistencial estará constituido por 4 estudiantes del tercer curso del Grado de Enfermería de la USC, uno de ellos designado previamente por el profesor de la asignatura como líder del equipo y los restantes miembros actuando como colaboradores. Un experto en el manejo en situaciones de emergencia diseñará el escenario de SCACEST con deterioro hemodinámico, que precisa traslado urgente para reperfusión, siguiendo lo establecido en el programa gallego de atención al infarto agudo de miocardio (PROGALIAM).

### Resumo:

A proteína p63 ten funcións pleiotrópicas e, no fígado, participa na progresión da enfermidade hepática graxa asociada a disfunción metabólica. Con todo, aínda non se exploraron as súas funcións nas células estreladas hepáticas e a fibrose hepática. Alguns dos resultados desta tese son que a expresión de p63 aumenta nas HSCs de modelos animais fibróticos, así como en pacientes con fibroses hepáticas: Tamén, que os niveis de p63 nas HSCs correlaciónanse positivamente coa puntuación de actividade NAFLD e o estadio de fibrose en biopsias hepáticas humanas. En estudos in vivo, observamos que a inhibición xenética de TAp63 nas HSCs reduce a fibrose hepática inducida por diversas dietas. A nivel mecanístico, o silenciamento in vitro de p63 reduce a activación das HSCs inducida por TGFβ1 ao reducir a respiración mitocondrial e a glicólise, así como a acetil CoA carboxilasa 1.

 [Ir ao sumario](#)

## Teses defendidas en marzo

*Nuevas contribuciones al estudio y cálculo de índices de poder para juegos de mayoría ponderada.*

**LIVINO MANUEL ARMIJOS TORO**

**Director/es:** José María Alonso Meijide, Manuel Alfredo Mosquera Rodríguez

**PD:** Estadística e Investigación Operativa

**Data:** 13/03/2025 - Presencial

*Estrategias y Factores Determinantes para la Economía Circular. Un Estudio del Contexto y del Tejido Empresarial Ecuatoriano*

**KAREN ESTEFANÍA HINOJOSA MARTÍNEZ**

**Director/es:** Óscar Marzabal, María Ángeles Pereira Sánchez

**PD:** Economía e Empresa

**Data:** 13/03/2025 - Virtual

### **Resumo:**

En la tesis se abordan temas relacionados con juegos cooperativos, juegos simples y juegos de mayoría ponderada. Una de las principales aportaciones es la caracterización axiomática de algunas medidas de poder en juegos de mayoría ponderada. Además, se proponen métodos de cálculo de algunos de los índices y medidas de poder tratados en la investigación, así como la estimación del índice de poder de Deegan-Packel en juegos con una gran cantidad de jugadores.

### **Resumo:**

Los resultados de la tesis resaltan la importancia de impulsar un modelo productivo más sostenible en Ecuador, integrando principios sostenibles en las actividades existentes y promoviendo la diversificación de nuevas actividades. Debido a la estructura productiva ecuatoriana, la transición hacia la economía circular requiere un especial foco en la adopción de eco-innovaciones en la fase de extracción de recursos, que favorezcan su conservación y minimicen los impactos negativos. Así mismo, la circularidad del sector empresarial debería ligarse al desarrollo de actividades relacionadas con la extensión de la vida útil de los bienes (servicios de reparación, remanufactura) y reciclaje. Son necesarios paquetes de políticas que tengan como objetivo crear las condiciones adecuadas y fomentar el desarrollo de actividades de eco-innovación y aquellas enfocadas en la durabilidad de los productos.

 [Ir ao sumario](#)

## Teses defendidas en marzo

*Identidad infantil: alimentación, salud y crecimiento postnatal a través de esqueletos medievales de la Península Ibérica*

**ELVIRA MANGAS CARRASCO**

**Director/es:** Antonio Manuel Martínez Cortizas, Olalla López Costas

**PD:** Medio Ambiente e Recursos Naturais

**Data:** 14/03/2025 - Presencial

### Resumo:

Después de haber sido relegados durante décadas a un segundo plano en los discursos sobre las sociedades del pasado, los estudios sobre los individuos infantiles y juveniles, así como los conceptos de infancia y juventud han proliferado en las disciplinas histórica y arqueológica. La aproximación a estos grupos y conceptos es indispensable para construir un conocimiento real y completo de las sociedades pasadas. La Osteoarqueología se presenta como una disciplina de especial utilidad. En la Península Ibérica, las investigaciones sobre este aspecto en época medieval han ido en aumento. La hipótesis principal es que algunos aspectos de la identidad de los individuos infantiles y juveniles, así como de la infancia, en distintas comunidades medievales de la Península Ibérica puede ser abordada a través de estudio de los restos esqueléticos, y su interpretación en un contexto histórico y cultural.

*Interacción entre el sistema renina-angiotensina y los procesos de agregación y difusión de a-sinucleína*

**LUCÍA LAGE PITA**

**Director/es:** José Luis Labandeira García, Antonio Domínguez Meijide

**PD:** Neurociencia e Psicoloxía Clínica

**Data:** 18/03/2025 - Semipresencial

### Resumo:

En este estudio se investigó cómo el sistema renina-angiotensina (SRA), particularmente el eje AngII/AT1, influye en la agregación y transmisión de a-syn mediante modelos in vitro e in vivo. Se evaluó la activación del receptor AT1 por AngII y AT1-AA, demostrando que promueven la acumulación de a-syn, estrés oxidativo y disfunción del metabolismo del calcio. También se analizaron los procesos de captación y liberación de a-syn por astrocitos y microglía, destacando su papel en la propagación de la patología. En general, los resultados de la tesis abren nuevas líneas de investigación sobre la relación entre enfermedades periféricas y neurodegeneración, sugiriendo que la modulación del SRA podría ser una estrategia terapéutica prometedora para ralentizar la progresión de la EP.

 [Ir ao sumario](#)

## Teses defendidas en marzo

*La alfabetización mediática en las radiotelevisións públicas españolas*

**VIRGINIA OYA ALCALÁ**

**Director/es:** Ana Isabel Rodríguez Vázquez, Francisco Manuel Campos Freire

**PD:** Comunicación e Información Contemporánea

**Data:** 20/03/2025 - Presencial

### **Resumo:**

Esta investigación defiende el papel fundamental de la información y de los medios de comunicación audiovisuales en el proceso de alfabetización mediática. Globalmente, la tesis no solo pone de manifiesto las deficiencias y desafíos existentes en la promoción de la AMI en España, sino que también ofrece recomendaciones concretas para mejorar la eficacia de las estrategias actuales. En última instancia, se subraya la importancia de una colaboración más estrecha entre las instituciones educativas, los medios de comunicación y las familias para garantizar que todos los ciudadanos desarrollen una capacidad crítica que les permita interactuar de manera informada y responsable con la avalancha de información a la que están expuestos diariamente.

*Catalytic methodologies for the valorization of C2 hydrocarbons and mechanistic studies*

**ANDRÉS MANUEL ÁLVAREZ  
CONSTANTINO**

**Director/es:** Martín Fañanas Mastral

**PD:** Ciencia e Tecnoloxía Química

**Data:** 20/03/2025 - Presencial

### **Resumo:**

This Ph.D. thesis dissertation presents a compilation of the principal results obtained in the investigation of the design, development and mechanistic analysis of Cu and Fe-catalyzed allylation reactions. Results and discussion section includes a computational study of stereoselective Cu-catalyzed allylboration of alkynes and allenes with allylic gem-dichlorides. Secondly, we explore the use of acetylene in stereoselective allylboration reactions using allylic gem-dichlorides and phosphates. Finally, we report on the use of ethane in radical allylation transformations by Fe-photoredox catalysis, using allylic chlorides. All the developed methodologies were applied in the synthesis of target natural products and versatile intermediates. Moreover, a series of DFT calculations and experimental mechanistic studies have been performed in order to gain insights into the factor controlling the reactions.

 [Ir ao sumario](#)

## Teses defendidas en marzo

*Desarrollo comunicativo-lingüístico en niños prematuros: uso de marcadores lingüísticos de deixis personal*

**CARLOS GUSTAVO ÁLVAREZ ESCOBAR**

**Director/es:** Milagros Fernández Pérez

**PD:** Lingüística

**Data:** 20/03/2025 - Presencial

### **Resumo:**

En atención a la naturaleza heterogénea del parto prematuro, la amplia diversidad de comorbilidades asociadas, las particularidades de los estudios previos acerca del desarrollo de la comunicación y el lenguaje en esta población de riesgo y el dinamismo propio del proceso de construcción del lenguaje infantil, el propósito de esta tesis fue abordado mediante la adopción del marco de diseño de estudio de caso. Tres niños prematuros y tres niños de término participaron en el estudio. Los resultados muestran que las rutas de desarrollo de este fenómeno delineadas por la prematuridad son similares a las rutas por las que transitan los niños de término. Sin embargo, en algunos ámbitos de la deixis personal los niños prematuros realizan la ruta de desarrollo en sus propios tiempos. Los hallazgos sugieren que la deixis debe ser incorporada en los procesos de evaluación y en los planes terapéuticos orientados a brindar apoyo en el proceso de conformación de la lengua por parte de niños prematuros.

*La depresión en pacientes renales en tratamiento renal sustitutivo: evaluación, prevalencia y factores asociados*

**LORENA GARCÍA BECERRA**

**Director/es:** María Isabel Vázquez Rodríguez

**PD:** Neurociencia e Psicoloxía Clínica

**Data:** 20/03/2025 - Presencial

### **Resumo:**

En los enfermos renales crónicos en tratamiento renal sustitutivo la depresión es un problema psicológico frecuente que afecta la calidad de vida y el curso de la enfermedad. Los objetivos de esta investigación son determinar la prevalencia de la depresión en la población española de pacientes renales en hemodiálisis, diálisis domiciliaria y trasplante; establecer el rendimiento diagnóstico de los cuestionarios Beck Depression Inventory II, Beck Depression Inventory FastScreen y la subescala de depresión de la Hospital Anxiety and Depression Scale para el cribado de la depresión en cada una de las modalidades de TRS e identificar los factores asociados a la depresión evaluada mediante entrevista clínica y a la sospecha de depresión evaluada con los cuestionarios Beck Depression Inventory II, Beck Depression Inventory-FastScreen y subescala de depresión de la Hospital Anxiety and Depression Scale.

 [Ir ao sumario](#)

## Teses defendidas en marzo

*Producción de resina en el Noroeste de la Península Ibérica: Metodología para la determinación del potencial productivo integrada en un sistema de apoyo a la decisión*

**ÓSCAR LÓPEZ ÁLVAREZ**

**Director/es:** Manuel Francisco Marey Pérez

**PD:** Enxeñaría para o Desenvolvemento Rural e Civil

**Data:** 20/03/2025 - Semipresencial

*Características epidemiológicas, clínicas y evolutiva de la endocarditis infecciosa en el paciente anciano. Análisis de las características diferenciales respecto a la población más joven. Identificación de factores pronósticos y su asociación con la edad*

**MARÍA JOSÉ GARCÍA PAIS**

**Director/es:** Antonio Rafael Antela López

**PD:** Investigación Clínica en Medicina

**Data:** 21/03/2025 - Presencial

### **Resumo:**

En esta tesis se presentan el flujo de trabajo y las metodologías empleadas para determinar el potencial productivo de resina de la especie *Pinus pinaster* Ait., integradas en un sistema de apoyo a la decisión. Los resultados obtenidos ofrecerán a los gestores forestales interesados en la explotación de este recurso no maderero la capacidad de estimar la producción de resina que potencialmente podrían obtener de sus parcelas, además de servir como herramienta en el proceso de toma de decisiones orientado a optimizar la gestión de los recursos forestales. Para el desarrollo de la herramienta se ha utilizado como área de estudio el noroeste de la Península Ibérica.

### **Resumo:**

La tesis tiene como objetivo caracterizar la endocarditis infecciosa en el anciano (paciente mayor o igual a 65 años) en el Área Sanitaria de Lugo, analizar las características diferenciales con los menores de 65 años y evaluar la endocarditis en los octogenarios y sus características diferenciales con personas de entre 65 y 79 años. Se ha hecho un estudio retrospectivo de todos los 611 pacientes con el diagnóstico en el Hospital de Lugo de enero de 1988 a diciembre de 2022. El 71,1% tenían menos de 65 años. La tasa de incidencia pasa de 6,3 casos 100.000 hab en 1998 a 14,2, en 2022. El estudio ofrece una foto de la endocarditis en nuestro medio: paciente octogenario, comórbido, portador de prótesis valvular cardiaca con infección estreptocócica o enterocócica.

 [Ir ao sumario](#)

## Teses defendidas en marzo

*Iridium-Catalyzed Hydrocarbonation of Unsaturated Systems: Enantioselective Synthesis of Heteropolycyclic Scaffolds*

**ANDRÉS ARRIBAS DOMINGO**

**Director/es:** José Luis Mascareñas Cid, Fernando José López García

**PD:** Ciencia e Tecnoloxía Química

**Data:** 21/03/2025 - Presencial

*Efecto de la fotobiomodulación con láser de baja intensidad en el manejo de distintas afecciones en la cavidad oral*

**GISELA CRISTINA VIANNA CAMOLESI**

**Director/es:** María Jesús José Mora Bermúdez, Mario Pérez-Sayáns García, Pilar Gandara Vila

**PD:** Ciencias Odontológicas

**Data:** 21/03/2025 - Semipresencial

### Resumo:

During this PhD thesis we have developed several Iridium-catalyzed methodologies involving the activation of aromatic and heteroaromatic C-H bonds, and their intramolecular addition across different unsaturated partners like alkenes, allenes and ketones. These transformations allowed us to build polycyclic scaffolds that are present in several natural products and biologically relevant molecules. Additionally, asymmetric versions of most of these transformations have also been developed, achieving the corresponding adducts with very high enantioselectivities.

### Resumo:

La tesis aborda diversos empleos de la fotobiomodulación en odontología y medicina oral, destacando sus efectos de modulación de la inflamación, reparación tisular y analgesia, impactos provenientes de tratamientos o condiciones patológicas. El objetivo es confirmar los resultados que informan la eficacia de fotobiomodulación para el manejo de distintas afecciones de la cavidad oral, además de proporcionar una comprensión de como la fotobiomodulación actúa en tales efectos adversos, como el dolor, el edema y el trismo en el postoperatorio, en la cicatrización de los tejidos mucoso y óseo, en la disminución de las molestias de originadas por el síndrome de la boca ardiente, y en los efectos adversos tardíos y tempranos derivados del tratamiento oncológico en cabeza y cuello, como la osteorradionecrosis, la mucositis oral, la hiposalivación, disgeusia, la xerostomía y el trismo.

 [Ir ao sumario](#)

## Teses defendidas en marzo

*Detección, factores de riesgo y abordaje de la ansiedad perinatal*

**ALBA VAL NOGUEROL**

**Director/es:** María del Carmen Míguez Varela

**PD:** Neurociencia e Psicoloxía Clínica

**Data:** 21/03/2025 - Semipresencial

*Enfermedad periodontal como factor cronificador de la migraña. Estudio clínico y molecular*

**PABLO AMEJEIRA DÁVILA**

**Director/es:** Juan Blanco Carrión, Rogelio Manuel Leira Muiño, Yago Leira Feijóo

**PD:** Ciencias Odontolóxicas

**Data:** 24/03/2025 - Presencial

### **Resumo:**

La ansiedad perinatal es un problema muy relevante, que en nuestro país ha sido poco investigado. Esta investigación consta de dos estudios. En el primer estudio, se evaluó a una muestra de 317 mujeres embarazadas y, posteriormente, se evaluó longitudinalmente a una muestra de 115 mujeres a los 2, 6 y 12 meses postparto. Los objetivos planteados fueron, en primer lugar, validar la Subescala de Ansiedad de la Escala de Depresión de Edimburgo, EDS3A, como herramienta de cribado de la ansiedad en el embarazo y el postparto y, en segundo lugar, evaluar la prevalencia y los factores de riesgo asociados a la sospecha de ansiedad y al trastorno de ansiedad generalizada, TAG, durante el embarazo y el postparto.

### **Resumo:**

Aunque se ha establecido una asociación entre enfermedad periodontal (EP) y algunas enfermedades neurológicas, existe poca evidencia sobre la relación entre la EP y la migraña crónica (MC). Las formas más avanzadas de periodontitis han demostrado alteraciones moleculares de inflamación, disfunción endotelial e inmunidad innata similares a las observadas en la migraña. Por lo tanto, el objetivo de nuestro trabajo fue investigar si la EP se asocia con MC y en caso de estarlo, estudiar los posibles mecanismos que puedan explicar esta asociación. En el presente estudio la EP se asoció positivamente con la MC. Se encontró que la periodontitis aumenta los niveles de leptina, procalcitonina, PTX-3, sTWEAK y CGRP en pacientes con MC sugiriendo que la PC podría estar involucrada en los procesos de cronificación de la migraña a través de vías como la inflamación sistémica, disfunción endotelial e inflamación neurogénica.

 [Ir ao sumario](#)

## Teses defendidas en marzo

*Personaxe y narratividade: convergencias teóricas y comparadas (novela y cine)*

**CLARA COBO GUIJARRO**

**Director/es:** Ángel Augenio Abuin González

**PD:** Estudos da Literatura e a Cultura

**Data:** 25/03/2025 - Presencial

### Resumo:

La tesis se ocupa de las principales teorías del personaje en las narrativas literaria y cinematográfica. Por las condiciones derivadas de su creación y su recepción, quizás este sea el elemento narratológico que ha despertado más debates, incluso para determinar su propia definición. Las distintas escuelas que han contribuido al desarrollo de la teoría de la narrativa se han aproximado al personaje, pero también lo han hecho otros círculos de la historia de la crítica literaria. Globalmente, la tesis se acerca al personaje ofreciendo una panorámica sobre las distintas perspectivas que han abordado el personaje narrativo en los siglos XX y XXI con el fin de presentar los principales objetos de estudio derivados del encuentro entre la crítica y el personaje.

*Estudio de la expresión de marcadores apoptóticos en el carcinoma de cabeza y cuello y su influencia en el pronóstico*

**FÁBIO FRANÇA VIEIRA E SILVA**

**Director/es:** Mario Pérez-Sayáns García, Cintia Micaela Chamorro Petronacci

**PD:** Ciencias Odontolóxicas

**Data:** 27/03/2025 - Semipresencial

### Resumo:

El cáncer de cabeza y cuello CCC es un grupo de neoplasias que se originan en la región de la cabeza y el cuello, como la cavidad oral, nasofaringe, orofaringe, hipofaringe, labios, cavidad nasal y senos paranasales, y glándulas salivares. El aumento en la incidencia y mortalidad de la enfermedad ha generado una intensa búsqueda de nuevos biomarcadores que puedan incrementar la especificidad del diagnóstico, y proporcionar valor predictivo para el pronóstico. Una de las características más importantes del cáncer es la evasión de la apoptosis. Todo el sistema apoptótico debe funcionar correctamente para garantizar que se mantengan los niveles de expresión de las proteínas proapoptóticas y antiapoptóticas. Esta tesis doctoral analiza la expresión de las proteínas proapoptóticas, Caspasa 3, Caspasa 3 clivada, y Bcl-2 en CCC, y SmacDIABLO, específicamente en el carcinoma oral de células escamosas COCE.

 [Ir ao sumario](#)

## Teses defendidas en marzo

*Development and validation of large-scale SNP sets for forensic purposes*

**JORGE RUIZ RAMÍREZ**

**Director/es:** María Victoria Lareu Huidobro, Christopher Paul Phillips

**PD:** Avances e Novas Estratexias en Ciencias Forenses

**Data:** 28/03/2025 - Presencial

### **Resumo:**

En genética forense, los marcadores STRs (Short Tandem Repeats) son ampliamente utilizados debido a que permiten análisis rápidos, informativos y están estandarizados. Principalmente, se utilizan para realizar valoraciones estadísticas en casos de parentesco o para determinar la probabilidad de que un sospechoso haya contribuido a una muestra de ADN en una escena del crimen. Sin embargo, en situaciones donde no proporcionan suficiente información se han desarrollado herramientas alternativas para complementar el análisis forense. Una de estas alternativas es el uso de DNA intelligence tools, que permiten inferir características físicas del donante de la muestra de ADN. Estas herramientas utilizan marcadores distintos a los STRs, como los SNPs (Single Nucleotide Polymorphisms) y tecnologías de secuenciación masivamente paralela (Massively Parallel Sequencing, MPS). En la tesis se recoge el desarrollo y la validación de un total de cinco paneles basados en MPS para uso forense.

*Características orales y manejo odontológico del síndrome de wolf-hirschhorn*

**CANDELA SERRANO MARTÍN**

**Director/es:** Pedro Diz Dios, Jacobo Limeres Posse

**PD:** Ciencias Odontológicas

**Data:** 28/03/2025 - Presencial

### **Resumo:**

El síndrome de Wolf-Hirschhorn es una enfermedad rara causada por una deleción en la fracción distal del brazo corto del cromosoma 4. La presentación clásica incluye un fenotipo facial único, retraso en el desarrollo, discapacidad intelectual y epilepsia. Los objetivos de este estudio fueron informar de los hallazgos orales más representativos del SWH, relacionarlos con las demás manifestaciones sistémicas de la enfermedad y establecer una correlación fenotipo-genotipo.

 [Ir ao sumario](#)

## Teses defendidas en marzo

*Palladium-catalyzed transformations of alkylidenecyclopropanes*

**RICARDO RODIÑO BALBOA**

**Director/es:** José Luis Mascareñas Cid, Fernando José López García

**PD:** Ciencia e Tecnoloxía Química

**Data:** 28/03/2025 - Presencial

### Resumo:

This doctoral thesis investigates various reactive modes of alkylidenecyclopropanes, ACPs, under Pd-catalysis. The first part focuses on Pd-catalyzed 3+2 heterocycloadditions between ACPs and unsaturated partners, both intra- and intermolecular, leading to functionalized 5-membered heterocycles with up to two new stereocenters. Section 3 explores ACP-imine reactions to synthesize functionalized pyrrolidines, while Section 4, with DFT analysis, shows ACPs and carbonyl counterparts forming THF derivatives, highlighting the importance of catalytic system selection and the role of hemilabile interactions. In Section 5, Pd-catalyzed tandem cycloisomerization/allylic substitution reactions yield functionalized cyclic alcohols and cyclopentamines, with DFT revealing the influence of electron-poor phosphines and Buchwald ligands. Section 6 introduces the first Pd-catalyzed allylic cross-coupling of ACPs with boronic acids, yielding 1,1-disubstituted alkenes, with palladacyclobutane intermediates identified by DFT. Finally, Section 7 presents a Pd-catalyzed 3+2+2 cycloaddition of ACPs tethered to carbonyls with isocyanates, forming complex bicyclic/tricyclic structures. This thesis emphasizes the versatility of Pd-catalyzed ACP transformations for heterocycle synthesis, the importance of reaction intermediates, and the critical role of catalytic system selection in directing reaction pathways.

*Identificación de nuevas dianas metabólicas de la lactancia prolongada*

**RAQUEL PÉREZ LOIS**

**Director/es:** Rubén Nogueiras Pozo, Luísa María Seoane Camino, Omar Al-Massadi Iglesias

**PD:** Endocrinoloxía

**Data:** 28/03/2025 - Presencial

### Resumo:

Los factores perinatales son clave en el desarrollo de la obesidad. La lactancia materna prolongada protege contra la obesidad al aumentar la producción hepática de FGF21, el cual actúa en el hipotálamo lateral, activa la termogénesis y reduce el peso corporal. En este trabajo empleamos técnicas de transcriptómica y proteómica para identificar otros mecanismos protectores de la lactancia contra la obesidad. Entre los factores modificados, seleccionamos y estudiamos KLF15 y ANGPTL4, y describimos un nuevo mecanismo por el cual el FGF21 hepático aumenta los niveles de ANGPTL4 en hipotálamo lateral. Este estudio abre nuevas líneas de investigación sobre los efectos de la lactancia prolongada en el metabolismo energético e identifica posibles dianas terapéuticas novedosas para el tratamiento de la obesidad.

 [Ir ao sumario](#)

## Teses defendidas en marzo

*Stimuli-responsive control of cyclic peptide nanotubes towards biological applications*

**MARCOS VILELA PICOS**

**Director/es:** Juan Ramón Granja Guillán, Manuel Amorín López

**PD:** Ciencia e Tecnoloxía Química

**Data:** 28/03/2025 - Presencial

### Resumo:

The dynamic behaviour of supramolecular systems has facilitated the incorporation of stimuli-responsive capabilities into these materials, thereby broadening their range of applications. In this context, self-assembling cyclic peptide nanotubes emerge as a promising alternative for the construction of this type of systems. These tubular assemblies are formed by the controlled stacking of cyclic peptide units with a flat conformation through hydrogen bonding interactions. This doctoral thesis proposes different strategies for obtaining stimuli-responsive cyclic peptide nanotubes in order to control their self-assembly process or to develop drug delivery applications. The results represent an initial step towards future new self-assembly properties and biological applications for cyclic peptide nanotubes.

*Estudio de los límites de aplicabilidad y mejora de las herramientas CLEWs en el contexto NEXUS*

**DARÍO FERREIRA MARTÍNEZ**

**Director/es:** M<sup>a</sup> Ángeles López Aguera, Alberto Pérez Muñuzuri

**PD:** Enerxías Renovables e Sustentabilidade Enerxética

**Data:** 28/03/2025 - Presencial

### Resumo:

Se trabaja con herramientas CLEWs (filosofía NEXUS) de modelado energético, identificando sus procesos de gestión y optimización, realizando un análisis de sus límites de aplicabilidad y desarrollando distintas propuestas de mejora para ampliarlos. El estudio se centra en la herramienta Open Source Energy Modelling System (OSeMOSYS), modelo de planificación energética frecuentemente utilizada en el marco CLEWs para optimizar la instalación y gestión de las tecnologías energéticas a largo plazo de acuerdo a las necesidades y recurso disponible.. Se desarrollan dos propuestas fundamentales: la inclusión de la sostenibilidad como criterio de optimización y la mejora del modelaje de la variabilidad renovable. Ambas son indispensables para una adecuada modelización de un proceso de transición energética sostenible.

 [Ir ao sumario](#)

## Teses defendidas en marzo

*El porvenir - de la deconstrucción: investigaciones filosóficas a partir de seis pensamientos contemporáneos*

**SANTIAGO CANEDA LOWRY**

**Director/es:** Delmiro Rocha Álvarez

**PD:** Estudos Culturais: Memoria, Identidade, Territorio e Linguaxe

**Data:** 28/03/2025 - Semipresencial

*Estudio de la eficacia discriminativa y de clasificación entre la memoria de hechos auto-experimentados y fabricados de los criterios de contenido de la declaración del seg en casos de violencia sexual infantil y adolescente*

**MARIANA ABELEDO OTERO**

**Director/es:** Ramón Arce Fernández, María Dolores Seijo Martínez

**PD:** Psicoloxía do Traballo e as Organizacións, Xurídica-Forense e do Consumidor e Usuario

**Data:** 28/03/2025 - Presencial

### Resumo:

Esta tesis propone analizar dos vertientes en la recepción del trabajo deconstructivo en filosofía: derivados y derivas. Se plantean los criterios de esta taxonomía y se los expone a partir de la obra de seis autores y autoras diferentes, que han trabajado en la estela y recepción de la deconstrucción. La categorización bajo una u otra vertiente se explica en función de la continuidad de motivos determinantes del trabajo deconstructivo, como la noción de porvenir. Se identifica, por tanto, el motivo de la deriva con el trabajo deconstructivo y se plantea que aquellos autores y autoras que cortan esta dinámica abandonan la impredecibilidad del porvenir. Bajo esta condición se los denomina como derivados, en el sentido de que, tomando como punto de referencia la deconstrucción, la transforman en un planteamiento que ya no sigue su dinámica principal.

### Resumo:

La investigación plantea como objetivo someter a prueba los sistemas categoriales metódicos del SEG (sistema de categorías de validez de la prueba y sistema de categorías de contenido) en memorias de hechos auto-experimentados de violencia sexual contra niños, niñas y adolescentes. Los resultados confirman el modelo de validación de la prueba del SEG en la discriminación y clasificación de memorias de hechos auto-experimentados de violencia sexual contra niños, niñas y adolescentes y memorias fabricadas de un evento, así como se definen las categorías que conforman los tres modelos de decisión con un criterio estricto (modelos general, significativo y robusto) de relevancia en la práctica forense a fin de poder dotar de valor de prueba al testimonio de las víctimas preservando el principio de presunción de inocencia.

 [Ir ao sumario](#)

## Teses defendidas en marzo

*Modelización da estabilidade dimensional e da densidade da madeira de bidueiro procedente de Galicia*

**JOSÉ ÁNGEL PULGAR LORENZO**

**Director/es:** Guillermo Riesco Muñoz

**PD:** Enxeñaría para o Desenvolvemento Rural e Civil

**Data:** 31/03/2025 - Semipresencial

### **Resumo:**

O bidueiro é unha destacada especie frondosa en Galicia, con gran importancia ecolóxica e económica. A pesar da súa prevalencia, existe unha falta de información detallada sobre as propiedades físicas da madeira de bidueiro galego. A presente investigación aborda esta materia, realizando unha ampla análise de mostras recollidas en varias parcelas espalladas por Galicia.

*Tutela Processual do Direito a Alimentos Devidos a Filhos*

**ANA RAQUEL MAGALHÃES BARBOSA**

**Director/es:** María Lourdes Noya Ferreiro, María de Lurdes Varregoso Silva da Costa Mesquita Fernandes

**PD:** Dereito

**Data:** 31/03/2025 - Presencial

### **Resumo:**

A tese estuda, a partir das perceções doutrinárias e jurisprudenciais, os alimentos iure sanguinis, i.e., a obrigação de alimentos que tem como suxeito ativo os fillos e como suxeito passivo os progenitores. Procede-se a uma análise minuciosa deste instituto jurídico portugu s, sem prejuízo das contribuições em sede de direito comparado que se foram trilhando ao longo da presente tese, tanto do ponto de vista do direito substantivo, como do ponto de vista processual, e dogmático. O estudo teórico da presente tese centra-se, essencialmente, em dois  mbitos: dos alimentos devidos à criana e do incumprimento da obrigação de alimentos. Chegamos à principal conclusão de que esta obrigação goza de características especiais que a distingue do regime geral das obrigações alimentares, dada a sua natureza específica, maxime quando o credor daquela relao   uma criana.

 [Ir ao sumario](#)

# «A ciencia é a progresiva aproximación do home ao mundo real»

Max Planck

## nEDIUS

---

Editada por Escola de Doutoramento  
Internacional da USC (EDIUS),  
Santiago de Compostela

Coordinación:  
Miguel Tüñez

Revisión lingüística:  
Gisella Costas López  
*PD Estudos da Literatura  
e da Cultura*

Copy:  
Clara Castilla

Deseño:  
nudobrand

Escola de Doutoramento Internacional (EDIUS)

881814360 / 14361  
[edius@usc.es](mailto:edius@usc.es)

Casa dos Catedráticos. Av. das Ciencias, 6  
15782 Santiago de Compostela

Depósito Legal: C 1550-2020  
ISSN 2792-6079



XUNTA  
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE  
CULTURA, EDUCACIÓN  
E UNIVERSIDADE

*Actividade financiada polo Convenio de Colaboración entre a Consellería de Cultura,  
Educación e a USC para o desenvolvemento de accións estratéxicas de I+D+i.*